

Bron: Dagblad Trouw

Jolanda Breur

Artikel over Meldpunt sektes met weerslag van een interview met exitcounselor Sjoukje Drenth Bruintjes. Voor het volledige artikel: [Trouw](#)

Controletechnieken

Sjoukje Drenth Bruintjes is 'exit-counselor': ze staat mensen bij die los willen komen uit een sekte. Ze ontving in haar praktijk in Oude Pekela de afgelopen elf jaar leden van verschillende gesloten groepen, waaronder Miracle of Love. De leden raakten afhankelijk van de beweging en wisten niet goed meer wie ze zelf waren. Deze symptomen zag ze eerder bij mensen die langdurig beïnvloed waren door zogeheten 'destructieve controletechnieken'.

De stap om hulp te zoeken is groot. Leden kampen met angst voor represailles van de groep en schaamte omdat ze zich lieten verleiden tot gedrag waarvan ze spijt hebben. Vaak ook zijn het bezorgde vrienden en familieleden die zich melden en ziet de persoon in kwestie (nog) geen probleem. In gesloten groepen duiken niet per se moeilijkheden op, stelt Drenth Bruintjes, maar wel als er gemanipuleerd wordt. "Het gaat om slechts een handjevol psychologische trucs, niks mysterieus. Mentale manipulatie zorgt ervoor dat een mens anders naar zichzelf en de wereld gaat kijken." Vragen stellen is uit den boze en contact met mensen buiten de groep wordt op zijn minst niet gestimuleerd.

Zo kunnen mensen uiteindelijk huis en haard opgeven om een leider te volgen. Drenth Bruintjes kreeg van verontruste naasten meldingen over het Efraïm Genootschap. Hun dierbaren zouden een ander persoon zijn geworden en het contact hebben verbroken. Leden stonden grote sommen geld af aan voorman Heinrich van Geene en volgden hem tot in Israël. De civiele rechter draaide de schenkingen in 2009 terug wegens misbruik van omstandigheden.

In- en uittreding verlopen geleidelijk, vertelt Drenth Bruintjes. "Bij aanvang is alles leuk en aardig. Leden hebben het idee dat ze vonden waarnaar ze al een tijd zochten." Totdat er een dynamiek ontstaat van aantrekken en afstoten tussen het groepslid en de manipulator of het manipulatieve systeem. Wanneer het lid zich niet aan de leider of groep conformeert, neemt de leider afstand en geeft hem niet meer de gewenste aandacht. Wat deed ik fout, vraagt het groepslid zich af, waarop hij vervolgens moeite doet om het contact te herstellen. Daarvoor beloont de manipulator hem bijvoorbeeld met warmte en een schouderklopje. "Die wisselende bejegening blijft duren en zo valt iemand langzaam samen met de normen en waarden van het systeem of de leider. Hij is de controle kwijt over zijn eigen denken, voelen en gedrag."

Aanvankelijk hebben sekteleiden niet door dat dit gebeurt. Pas als het decor barstjes gaat vertonen, slaat de twijfel toe. De leider handelt niet in overeenstemming met zijn verhaal of leden verliezen hun gezin, huis of baan. Een moment voor Drenth Bruintjes om in actie te komen, als de potentiële ex-leden daar tenminste zelf voor kiezen.

Hoogopgeleid

De meeste cliënten van Drenth Bruintjes zijn hoogopgeleid en 'hebben het vaak prima voor elkaar'. Maar ze zijn de stress die de hectische, geïndividualiseerde samenleving hun bezorgt bijvoorbeeld zat. "Ze

zoeken verdieping, een manier om meer zin te geven aan hun leven. Dat is geen enkel intelligent mens vreemd. En de eerste ontmoetingen, cursussen of meditatiesessies zijn natuurlijk fantastisch."

Drenth Bruintjes ziet jonge, succesvolle mannen kiezen voor sessies in persoonlijke groei. "Ze voelen de zorg voor carrière en gezin op hun schouders drukken. Als je vervolgens samen met een aantal lotgenoten te horen krijgt dat die verantwoordelijkheid vooral bij anderen ligt en werk niet zo belangrijk is, dan valt die spanning weg. En dat voelt heel lekker." Dit kan een eerste stap zijn in sociale isolatie van de buitenwereld.

Leden losweken uit hun omgeving is na financiële onregelmatigheden de meest gemelde misstand bij Sektesignaal, blijkt uit het nieuwe jaarverslag. De meeste meldingen, 41 procent, gaan over een religieuze groep, maar vorig jaar belden burgers beduidend meer over therapeutische en educatieve groepen. Het aantal gerapporteerde misstanden met minderjarigen was niet eerder zo hoog. Vijf van de elf minderjarigendossiers draaiden om sociale isolatie, vier om seksuele uitwassen.

Begrijpen hoe het zover kan komen, is volgens Sektesignaal doorslaggevend voor een succesvolle aanpak. Het meldpunt wil deze kennis gaan verspreiden via samenwerking met de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie SZW (arbeidsinspectie). Zij bieden mogelijk soelaas buiten het strafrecht om, bijvoorbeeld bij arbeidsuitbuiting en dubieuze behandelingen. Met de Belastingdienst werkt de meldlijn al langer samen, voor het opleggen van boetes en dwangsommen.

Voor het gehele artikel verwijs ik u naar: [Trouw](#)